

Säätiön perustaminen

5791/00.01.00.04/2023

Kaupunginhallitus 02.10.2023 § 230

Valmistelija: kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Kouvolan kaupunginhallitus on 19.12.2022 päättänyt vastaanottaa Olavi Pokin testamentin. Testamentin mukaan edunsaajana on mm. Kouvolan kaupungin Myllykosken alueen vanhustenpalvelut. Muiden testamentin saajien (erityistestamentinsaajat) kesken on tehty perinnönjakosopimus 19.1.2023. **Oheismateriaalina** perukirja ja perinnönjakosopimus, jotka ovat salassa pidettävät JulkL 24 § 1 mom 23 kohdan mukaan.

Toimielimelle ehdotetaan, että perustetaan Myllykosken vanhustensäätiö sr, johon kaupunki sijoittaa testamentilla saamansa varat ja toteuttaa säätiömuodossa testamentin tekijän tahtoa. Kaupungin osuus kuolinpesästä on perukirjan mukaan noin 2.900.000 euroa.

Hallintosäännössä toimivaltaa perustaa yhteisö ei ole delegoitu millekään toimielimelle, jolloin päätösvalta on kaupunginvaltuustolla.

Kaupunki on suorittanut testamentin mukaisesti muille perinnönsaajille yhteensä noin 200.000 euroa, koska perinnönjättäjän tilillä ei ollut ko määrää. Saatua varallisuutta on lähinnä pörssiosakkeita ja rahasto-osuuksia. Lisäksi kaupunki on maksanut joitain ennen perinnönjakoa kuolinpesälle kuuluvia laskuja.

Säätiölain mukaan säätiön perustamiseksi on laadittava kirjallinen Perustamiskirja, jonka kaikki perustajat allekirjoittavat. Perustamiskirjaan liitetään Säätiön säännöt, joka on perustamiskirjan liite nro 1. Perustamiskirjan liite nro 2 on Luovutettava varallisuus. Perustamiskirja allekirjoitetaan, kun kaupunginvaltuuston päätös on lainvoimainen. Ennen perustamiskirjan allekirjoittamista kaupunki tulee realisoimaan testamentilla saatuja rahasto-osuuksia noin 200.000 euron verran. Tämän takia liitettä nro 2 (Luovutettava varallisuus) tullaan päivittämään kaupunginvaltuuston päätöksen tultua lainvoimaiseksi ja ennen perustamiskirjan allekirjoitusta. Pörssiosakkeiden ja rahasto-osuuksien arvo vaihtelee päivittäin. Toimielimille ehdotetaan, että kaupunginlakimies oikeutetaan tekemään asiakirjoihin teknisiä tai vähämerkityksellisiä muutoksia. Tällainen muutos on tulevasta rahasto-osuuksien myynnistä ja sijoitusomaisuuden markkina-arvon vaihtelusta johtuva perustamiskirjan liitteen nro 2 (Luovutettava omaisuus) päivitys. Talousjohtajalla on käyttöoikeus kaupungille tulleeseen sijoitusomaisuuteen ennen säätiön perustamiskirjan allekirjoitusta.

Perustettavalla säätiöllä on säätiölain mukaan oltava toimintasuunnitelma, talousarvio ja rahoitussuunnitelma kolmelle ensimmäiselle toimintavuodelle. Säätiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi patentti- ja rekisterihallitukseen kolmen kuukauden kuluessa perustamiskirjan allekirjoittamisesta tai säätiön perustaminen raukeaa. **Liitteenä** Perustamiskirja, Perustamiskirjan liite nro 1 Säätiön säännöt, Perustamiskirjan liite nro 2 Luovutettava varallisuus, Toimintasuunnitelma vv. 2024–2026, Talous- ja rahoitussuunnitelma vv. 2024–2026. Perustamiskirjan liitteenä olevia suunnitelmia tullaan päivittämään perustamispäivän mukaisilla sijoitusomaisuuden markkina-arvoilla kaupunginvaltuuston päätöksen lainvoimaisuuden jälkeen.

Säännöt on laadittu siten, että säätiö on yleishyödyllinen yhteisö, mikäli se toiminnassaan noudattaa sääntöjään. Yleishyödyllisenä pitäminen edellyttää, että säätiö toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi, sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin eikä se tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua. Kaikkien kriteerien tulee täytyä yhtä aikaa. Yleishyödyllinen säätiö on tuloverovelvollinen ainoastaan saamastaan elinkeinotulosta sekä kunnalle tietyistä kiinteistötuloista. Toiminnan yleishyödyllisyyttä arvioidaan lähtökohtaisesti verovuositain yhdistyksen tai säätiön sääntöjen ja tosiasiallisen toiminnan perusteella.

Säännöissä on huomioitu testamentin tekijän tahto, että varat osoitetaan Myllykosken alueen vanhuksille. Vanhuuseläkeikä Suomessa on 63 vuotta, joka ikä säännöissä on otettu alaikärajaksi. Kaupungingeodeetin kanssa on valmisteltu kartta, johon on rajattu Myllykosken alueen rajat. Saadut varat tullaan käyttämään Myllykosken alueen vanhuksille testamentin tekijän tahdon mukaan. Jotta säätiön palkat ja palkkiot ovat kohtuulliset ehdotetaan, että hallituksen puheenjohtaja on oikeutettu vuosipalkkioon; kokouspalkkion saavat jäsenet ja hallituksen puheenjohtaja. Helsingin kaupunki on perustanut v. 2022 HAM Helsingin taidemuseo säätiön, jonka säännöissä on hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten palkkio on määritelty vastaavasti.

Sääntöjen mukaan on mahdollista valita säätiöön toimitusjohtaja; aiemmassa säätiölaissa termi oli asiamies. Säätiölain 3 luku 9 §:n mukaan ”*Hallitus täydentää itse itseään, jollei säännöissä määrätä toisin*”. Jotta määräysvalta hallituksen jäsenten valinnassa säilyy Kouvolan kaupungilla, on sääntöihin otettu ehto hallituksen jäsenten valinnasta. Kun kaupungilla tulee olemaan määräysvalta hallituksen jäsenten valinnassa, säätiö tulee olemaan osa kaupunkikonsernia. Kaupungin hallintosäännön mukainen toimielin, nykyisin kaupunginhallituksen konsernijaosto, antaa säätiölle omistajaohjausta ja valitsee hallituksen jäsenet. Mikäli säätiö lakkautettaisiin, varat palautuvat kaupungille käytettäväksi testamentin mukaiseen toimintaan. Sääntöjen mukaan Kouvolan kaupunginjohtajalla ja kaupungin kulloinkin voimassa olevan hallintosäännön mukaisen konserniohjausta antavan monijäsenisen toimielimen esittelijällä on oikeus saada kaikki

tarvitsemansa säätiötä ja sen toimintaa koskevat tiedot. Näin kaupunki varmistaa, että säätiö toimii sääntöjensä mukaisesti. Säätiön hallitus vastaa testamentin varojen käytöstä testamentintekijän tahdon mukaiseen toimintaan sekä varojen sijoittamisesta varmasti ja tuloa tuottavalla tavalla esim. varainhoitopalveluja käyttämällä.

Kaupunginlakimies Päivi Sandås on kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva, puh. 020 615 7124, karoliina.kanerva(at)kouvola.fi, kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto

1. päättää perustaa Myllykosken vanhustensäätiö sr ja hyväksyä perustamiskirjan liiteasiakirjoihin ja
2. valtuuttaa kaupunginlakimiehen tekemään asiakirjoihin teknisiä tai vähämerkityksellisiä muutoksia.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Markku Pakkanen esitti, että asia palautetaan uudelleentvalmisteluun. Jäsenet Ukko Bamberg ja Jukka Nyberg kannattivat esitystä.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleentvalmisteluun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleentvalmisteluun.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kaupunginlakimies Päivi Sandåsille. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus 16.10.2023 § 245

Valmistelija: kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Kaupunginhallitus lähetti asian uudestaan valmisteltavaksi säätiön sääntöjen osalta.

Seuraavia pykäläiä ehdotetaan muutettavan, muutos kirjoitettu kursivilla:

4 § 2 kappale: *"Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö käyttää edellisen vuoden tuotoista toimintaansa vähintään 80 %."* Pykälään on lisätty prosenttimäärä, joka tulee vuosittain käyttää toimintaa varten. 2. kappaleesta on prosenttimäärän lisäyksen tuoman ristiriidan johdosta poistettu lause: *"Säätiön jakamien varojen määrää suhteessa säätiön tuottoihin voidaan tarkastella useamman vuoden perusteella tuottoihin voidaan tarkastella useamman vuoden perusteella."*

5 §: *"Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä tulee olla kotikunta Kouvola ja asuinpaikka Myllykosken alueella."* On selvitetty, onko mahdollista edellyttää säännöissä, että hallituksen jäsenen kotikunta on Kouvola ja asuinpaikka Myllykoski. Kyse ei ole julkisyhteisöstä, jonka tulee noudattaa yhdenvertaisuutta, vaan yksityisoikeudellisesta yhteisöstä, vaikkakin säätiö tulee kuulumaan Kouvolan kaupunkikonserniin. Ehdotettu määräys, että hallituksen jäsenen asuinpaikan tulee olla Myllykoskella, lienee mahdollinen. Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyy säännöt ja palauttaa säännöt uudelleen käsiteltäväksi, mikäli katsoo ehdon säätiölain vastaiseksi. Postinumeroalueella 46800 Myllykoski asuu noin 4400 asukasta, joista 1160 eli 26 % on yli 63-vuotiaita. Säätiölaissa säädetään hallituksen jäsenen esteellisyydestä: *"Hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja säätiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua säätiön ja kolmannen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa säätiön edun kanssa. Mitä tässä pykälässä säädetään sopimuksesta, sovelletaan myös muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen. Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi hallituksen jäsen ei saa osallistua avustusta tai muuta vastikkeetonta etua koskevan asian käsittelyyn, jos edunsaajana on hän tai hänen perheenjäsenensä, muu lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassaan oleva yhteisö tai säätiö."* Mahdollisen esteellisyyden vuoksi ei kaikilta hallituksen jäseniltä ehdoteta vaadittavan asuinpaikkaa Myllykoskelta. Hallituksen jäseniä valittaessa voidaan painottaa esim. vanhusten asioiden tuntemusta.

15 §: *"Kouvolan kaupunginjohtajalla, kaupungin kulloinkin voimassa olevan hallintosäännön mukaisen konserniohjausta antavan monijäsenenisen toimielimen esittelijällä ja konserniohjausta antavalla monijäsenisellä toimielimellä on oikeus saada kaikki tarvitsemansa säätiötä ja sen toimintaa koskevat tiedot."* Tiedonsaantioikeus on lisätty konserniohjausta antavalle monijäseniselle toimielimelle. Pykälä vertautuu kuntalain 92 §:n, jonka mukaan otto-oikeus on viranhaltijalla ja toimielimellä.

Pykälät 16 ja 18 käsittelevät säätiön sääntöjen muuttamista ja purkamista. Kumpikin toimenpide edellyttää säätiön hallituksen päätöstä ja kaupungin hallintosäännön mukaisen monijäsenisen toimielimen suostumusta. Säätiön hallitus ei siten voi yksin päättää säätiön sääntöjen muuttamisesta eikä purkamisesta.

Liitteenä Perustamiskirja, Perustamiskirjan liite nro 1 Säätiön säännöt, Perustamiskirjan liite nro 2 Luovutettava varallisuus, Toimintasuunnitelma vv. 2024–2026, Talous- ja rahoitussuunnitelma vv. 2024–2026. Liitteet tullaan päivittämään, kun valtuuston päätös on lainvoimainen. Hallintosäännön 156 §:ssä on määritelty viranhaltijat, jotka allekirjoittivat valtuuston päättämien asioiden asiakirjat.

Kaupunginlakimies Päivi Sandås on kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva, puh. 020 615 7124, karoliina.kanerva(at)kouvola.fi, kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto

1. päättää perustaa Myllykosken vanhustensäätiö sr ja hyväksyy perustamiskirjan liiteasiakirjoineen ja
2. valtuuttaa kaupunginlakimiehen tekemään asiakirjoihin teknisiä tai vähämerkityksellisiä muutoksia.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Markku Pakkanen teki seuraavan muutosehdotuksen: Sääntöjen 4 § muutetaan seuraavasti *”Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö käyttää enintään 80 % vuotuisista tuotoistaan eikä ainoastaan pyri kerryttämään varallisuuttaan”* ja sääntöjen 5 § muutetaan seuraavasti *”Vähintään puolella hallituksen jäsenistä tulee olla kotikunta Kouvola ja asuinpaikka Myllykosken alueella”*.

Jäsenet Tapio Karvonen, Miia Witting ja Jukka Nyberg kannattivat Pakkasen esitystä.

Kaupunginhallitus hyväksyi muutosehdotuksen yksimielisesti.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen edellä esitetyn muutoksin säätiön sääntöihin.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kaupunginlakimies Päivi Sandåsille. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.
